

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МЕТОДОЛОГІЯ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

спеціальність	054 Соціологія	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Соціологія	факультет	Факультет менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Нечітайло Ірина Сергіївна

Вища освіта: спеціальність - соціологія; кваліфікація – соціолог, викладач соціологічних дисциплін
Науковий ступень: доктор соціологічних наук (спеціальність 22.00.04 – Спеціальні та галузеві соціології)

Вчене звання: професор

Досвід роботи: 20 повних років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- участь у 8 дослідницьких проектах (з використанням якісних і кількісних методів збору даних), в тому числі 3 – міжнародних;
- visitor researcher Program, Люксембург, Люксембурзький інститут соціально-економічних досліджень (листопад 2022-березень 2023);
- наукове стажування від Школи Соціальних та поведінкових наук, за сприянням World Association for the Support of the Scientists (м. Відень, Австрія). Сертифікат №SBS/21/47UA Загальна кількість годин – 180 (6 кредитів ЄКТС).
- стажування у Сковородинівській академії молодих учених (Харківський національний педагогічний університет ім. Г.Г. Сковороди, жовтень-листопад 2021 р., м. Харків) (180 годин)
- авторка 11 тематичних публікацій;
- Учасниця міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Телефон(и):	+380962919923 +380635970114	Електронна пошта:	nechit@ukr.net	дистанційна підтримка:	Moodle Google Classroom
-------------	--------------------------------	-------------------	----------------	------------------------	----------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	розвинути у студентів поглиблене розуміння методології соціологічного дослідження, сформувані цілісне бачення про сукупність прийомів дослідження, що застосовуються в соціології та навички із застосування
Формат	лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, тестові завдання
Обсяг і форми контролю	5 кредитів ECTS (150 годин): 44 годин лекції, 30 годин семінарських; підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	робота з рекомендованими літературними джерелами, вчасна і якісна підготовка до семінарських занять, висока активність під час аудиторної роботи, дотримання принципів академічної доброчесності
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності	<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в команді;</p> <p>ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;</p> <p>СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології;</p> <p>СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій;</p> <p>СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів;</p> <p>СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження;</p> <p>СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації;</p> <p>СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців;</p> <p>СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога;</p> <p>СК09. На основі соціологічних знань здатність здійснювати комплекс заходів щодо налагодження зав'язків з громадськістю;</p> <p>СК10. Здатність здійснювати соціологічний супровід управління соціально-економічними процесами, в тому числі в сфері соціального захисту.</p>	Програмні результати навчання	<p>РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності;</p> <p>РН07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації;</p> <p>РН09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження;</p> <p>РН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів;</p> <p>РН11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців. РН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога;</p> <p>РН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.</p>
-----------------------	---	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Лекція 1.	Наукова основа соціального дослідження	СЗ 1	Наукова основа соціального дослідження	Самостійна робота	За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - характеризувати науку як форму пізнання світу. - пояснити, в чому полягають предмет, завдання і функції науки. - назвати базові категорії наукового дослідження;
------------------	--	-------------	--	--------------------------	--

Лекція 2	Соціологія як мультипарадигмальна наука. Теоретична основа дослідницького процесу	СЗ 2	Соціологія як мультипарадигмальна наука. Теоретична основа дослідницького процесу	Самостійна	За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - пояснити, в чому полягає мультипарадигмальність соціології; - пояснити необхідність визначення теоретичної основи соціологічного дослідження.
Лекція 3.	Методологічна основа соціологічного дослідження	СЗ 3	Методологічна основа соціологічного дослідження		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - пояснити, що таке методологічна основа дослідження. - навести приклади методів, технік, процедур соціологічного дослідження
Лекція 4.	Застосування деяких соціологічних підходів у якості теоретико-методологічної основи соціологічного дослідження	СЗ 4	Застосування деяких соціологічних підходів у якості теоретико-методологічної основи соціологічного дослідження		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - пояснити сутність підходу, застосовуваного Р. Мертоном; - пояснити сутність теорії соціального обміну Дж. Хоманса і П. Блау, довести/простувати її актуальність; - пояснити сутність теорії конфлікту (Р. Дарендорф, Л. Козер та ін.), довести/простувати її актуальність; - пояснити сутність феноменологічної соціології та етнометодології, довести/простувати їх актуальність.
Лекція 5.	Особливості організації та проведення соціологічного дослідження	СЗ 5	Особливості організації та проведення соціологічного дослідження		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - надати стислу характеристику видам конкретно-соціологічного дослідження; - надати стислу характеристику методам збору соціологічної інформації.
Лекція 6.	Програма соціологічного дослідження	СЗ 6	Програма соціологічного дослідження		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом скласти програму соціологічного дослідження за будь-якою актуальною темою.
Лекція 7	Вибірковий метод у соціологічному дослідженні	СЗ 7	Вибірковий метод у соціологічному дослідженні		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - пояснити, що таке вибірка сукупність; - пояснити, яким чином розраховується вибірка сукупність; - надати стислу характеристику різним типам вибірок, навести приклад їх практичного застосування.
Лекція 8.	Вимірювання соціальних характеристик у процесі проведення соціологічного дослідження	СЗ 8	Вимірювання соціальних характеристик у процесі проведення соціологічного дослідження		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - пояснити, що розуміється під «вимірюванням» в соціології; - визначити методологічні основи вимірювань в соціології; - пояснити «що саме» і «за допомогою чого» вимірюється в соціології.
Лекція 9	Аналіз соціологічних даних	СЗ 9	Аналіз соціологічних даних		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - визначити основні методи аналізу соціологічних даних;

				<ul style="list-style-type: none"> - навести приклади застосування різних методів аналізу соціологічних даних.
Лекція 10	Опрацювання і використання даних соціологічного дослідження	СЗ 10	Опис та пояснення даних у соціологічній науці	<p>За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати в загальних рисах процедуру опису соціологічних даних; - пояснити, яким чином відбувається пояснення соціологічних даних; - продемонструвати на прикладі, яким чином підбиваються підсумки соціологічного дослідження та впроваджуються у практику його результати.
Лекція 11	Надійність соціологічного дослідження	СЗ 11	Надійність соціологічного дослідження	<p>За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пояснити, що таке «промахи» вимірювання; - пояснити, що таке «систематичні помилки» вимірювання; - пояснити, що таке «випадкові помилки» вимірювання.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження. Київ : Дух і Літера, 2015. 380 с.
2. Вербець В.В. Методологія та методика соціологічних досліджень: Навчально-методичний посібник. Друге вид. доп. і перероб. Рівне : РДГУ: Інститут соціальних досліджень, 2006. 168 с.
3. Комплексні вимірювальні інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності [Є. Головаха, С. Дембіцький, Н. Паніна та ін.]; за наук. ред. Є. Головахи та С. Дембіцького. Київ : Інститут соціології НАН України, 2022. 405 с.
4. Конспект лекцій з дисципліни «Методи соціологічних досліджень» для студентів першого (бак.) рівня спеціальності 054 «Соціологія» (Модуль 1. Теоретична сутність соціологічних досліджень) / укл. Мачуліна І. І. Кам'янське, ДДТУ, 2018. 33 с.
5. Мазурик О. В., Єрескова Т. В., Никифорова Н. О. Методологія та методи соціологічних досліджень: практикум. Донецьк : Східний видавничий дім, 2011. 232 с.
6. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій. Київ : Наукова думка, 1996.
8. Соціологія: терміни і поняття. Навчальний словник-довідник / за заг. ред. В.М. Пічі [Ю.Ф. Пачковський, О.І. Пташник-Сердюк, С. А. Щудло]. Львів : Нвий світ, 2018 р. 658 с.
9. Українське суспільство в умовах війни. 2022: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член.-кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеєва. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с.

Методичне забезпечення

1. Академія української преси. Режим доступу: <http://www.aup.com.ua/en/main/en/>
2. Архів журналу «Соціологія: теорія методи, Маркетинг». Режим доступу: <http://stmm.in.ua/archive/>
3. Інститут соціології НАНУ. Режим доступу: <http://i-soc.com.ua/>
4. International Sociology: SAGE Journals. Режим доступу: <https://journals.sagepub.com/home/iss>
5. Київський міжнародний інститут соціології. Режим доступу: <https://www.kiis.com.ua/>
6. Соціологічна асоціація України. Режим доступу: <http://www.sau.kiev.ua/>
7. Соціологічна група «Рейтинг». Режим доступу: <http://ratinggroup.ua/>
8. Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо? Онлайн курс на платформі Prometheus. Режим доступу: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/SOC101/2015_T1/about
9. SOCIS: Центр соціальних та маркетингових досліджень. Режим доступу: <http://socis.kiev.ua/ua/>
10. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка. Режим доступу: <http://www.uisr.org.ua/>
11. Центр Разумкова. Режим доступу: <http://razumkov.org.ua/>
12. Центр соціальний моніторинг. Режим доступу: <https://smc.org.ua/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.